

formen gennemført saaledes, at man efter Flertallets Betragtning tilfulde opnaar den Hensigt, der maa antages at ligge til Grund for en Reform af dette Forhold. Flertallet har nemlig ikke kunnet overbevise sig om, at den Maade, hvorpaa Eagen er foreslaaet ordnet i Regjeringsudkastet, kunde anses for at ordne dette Forhold for en længere Tid, men det har troet, at det kun vilde være en mindre Begyndelse til virkelig at ordne dette Forhold saaledes, som Tiden, Omstændighederne og den Opfattelse, man nu har, maa forudsættes at medføre. Flertallet har ikke kunnet gaa ind paa Regjeringsudkastet, selv ikke med de Forandringer, som ere foreslaaede af et Mindretal i Udvalget. Det ærede Thing vil se, at vi med Hensyn til disse Forandringer i Regjeringsudkastet i det Bæsenlige slutte os til Mindretallet, idet vi finde, at de ere Forbedringer i Udkastet, men de give dog for os saa Lidt i Forhold til det store, afgjørende og vigtige Spørgsmaal, som foreligger ved denne Sags Ordning, at vi have troet hellere at maatte vente med at faa disse mindre væsenlige Forbedringer indførte end at opgive det Store og Bæsenlige; derfor have vi sat det i Spidsen, som for os er Hovedsagen ved denne Sags Afgjørelse. Det, der for os er det Bæsenlige, er, hvad der indeholdes i de to Paragrafer, som Flertallet foreslaar at sætte i Spidsen for Lovforslaget. Efter Regjeringsudkastet skal den hele Ordning, saaledes som den nu foreligger med Hensyn til Tienden og andre Præsteembederne tillagte Indtægter i det Bæsenlige vedblive. Der er kun Tale om en Omfordeling, hvorved de Embeder, som nu have en forholdsvis altfor høi Indtægt, maa afse Noget deraf for dermed at forbedre de lavest lønnede Embeder. Man vil beholde hele Tienden, man vil beholde Tiendeberegningen for de enkelte Embeder, man vil beholde Tiendeleveringen til de forskjellige Præsteembeder og, som sagt, kun lempe lidt ved Forholdet med Hensyn til Tiendens Anvendelse; men det er det, Flertallet ikke kan finde tilfredsstillende. Flertallet finder, at hele Tiendeforholdet er et saadant, at vi maa komme til Ende dermed og komme ind paa, hvad der ellers i alle vore

andre Forhold anses for det Rette, nemlig at lønne vore Embedsmænd med en fast, bestemt Pengeløn, og ikke saaledes som her med Tienden. Flertallet mener tillige, at der er flere og vægtige Grunde til nu at drage Tienden ind, hvor den hører hen, nemlig i Statskassen, og at denne derefter udreder Geistlighedens Lønning, ligesom den udreder alle de andre Embedsmænds Lønninger. Hovedbetragtningen for os er den, at disse Tiendeindtægter ere Statens; det er de Indtægter, Staten hidtil har benyttet til at lønne sine geistlige Embedsmænd med, men den har fuld Ret til at bestemme sig anderledes. Den har Ret til at bestemme, at den, istedetfor at lønne sine geistlige Embedsmænd med Tiender, herefter vil lønne dem med rede Penge, og naar Tienden i det Hele maa anses for en forældet Indretning, har den Ret til at inddrage den for, naar den finder det hensigtsmæssigt og paa den Maade, hvormed der senere kan forhandles og blive Enighed, derigennem at faa en Ende paa dette Tiendevæsen. Naar man ikke vil gjøre det, naar man vil lade Tienden vedblive at ydes og kun lempe Forholdet ved at tage Lidt fra de større og lægge Lidt til de mindre Embeder, men forresten lade det gaa hen, som det er, uden engang at optage disse Indtægter paa Finantsloven, indrømmer man efter Flertallets Opfattelse, at disse Tiender ikke ere saaledes Statens Eiendomme, at den er berettiget til at tage dem til Indtægt imod paa anden Maade at bestride de Udgifter, som deraf affholdes. Det er bekjendt nok, at den Paastand stadig opstilles, at Tienderne ikke ere Statens Eiendom, at de tilhøre en Anden — man kalder det Kirken eller Folkekirken — men at de ialtfald ikke tilhøre Staten. Denne Paastand er fremkommen og er i den senere Tid fremkommen fra meget vægtige Stemmer. Jeg har her liggende for mig Forhandlingerne i Kirkekommissionen, og ærede Medlemmer have jo saael disse Forhandlinger. Jeg antager, at de deraf ville have set, hvorledes de høist stillede og mest formaande geistlige Embedsmænd i Landet endnu vedkjende sig den Betragtning, at Tienderne ikke saaledes ere Statens Eiendom, at den kan disponere